

Praha: 29. června 2023
Číslo jednací: 087007/2023/KUSK
Spisová značka: SZ_052857/2023/KUSK/11
Vyřizuje: Bc. Marek Filipec, linka 214
Značka: KUL/Fil

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Středočeského kraje, odbor kultury a památkové péče, jako věcně a místně příslušný orgán na úseku státní památkové péče podle ustanovení § 28 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní památkové péči“) a ustanovení § 62 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o přestupcích“), rozhodl v řízení o přestupku zahájeném z moci úřední dne 26. 11. 2021 podle ustanovení § 78 odst. 2 zákona o přestupcích a § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), **t a k t o :**

Obviněný z přestupku

M. S., s místem trvalého pobytu Praha

je v i n e n

tím, že dne 1. 4. 2023 minimálně v době od 12.00 hod. do 12.10 hod. v rozporu s § 21 odst. 2 zákona o státní památkové péči prováděl průzkum detektorem kovů na ploše po skrývce zeminy, u sjezdu z dálnice D7 směrem na Kněžves, ve směru na Prahu, na pozemcích par. č. 665/3 a 665/13 v k. ú. Kněžves u Prahy, obec Kněžves, přičemž současně jmenovaný není oprávněnou organizací podle § 21 odst. 2 zákona o státní památkové péči, ani osobou oprávněnou k výzkumům podle ustanovení § 21a odst. 2 zákona o státní památkové péči,

t e d y prováděl archeologický výzkum v rozporu s výše uvedenými ustanoveními zákona o státní památkové péči,

t í m s p á c h a l

z nevědomé nedbalosti přestupek podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. g) zákona o státní památkové péči,

z a c o ž s e m u u k l á d á

podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. g) zákona o státní památkové péči

pokuta ve výši **7 000,- Kč** (slovy sedm tisíce korun českých).

Podle ustanovení § 95 odst. 1 zákona o přestupcích a v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, **se obviněnému ukládá povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000,- Kč** (slovy jeden tisíc korun českých).

Uložená pokuta a náhrada nákladů řízení jsou splatné do třiceti dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění

I. Zjištěný skutkový stav

Krajskému úřadu Středočeského kraje, odboru kultury a památkové péče (dále jen „krajský úřad“), bylo dne 18. 4. 2023 postoupeno oznámení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, Obvodního oddělení Hostivice (dále jen „Policie ČR“) č. j. KRPS-86999-9/PŘ-2023-011621 ze dne 6. 4. 2023 o podezření ze spáchání přestupku. Z tohoto oznámení vyplývá, že dne 1. 4. 2023 měl pan M. S. (dále též „obviněný“), provádět nelegální průzkum detektorem kovů, kdy je podezření, že se dopustil porušení § 21 odst. 2 zákona o státní památkové péči. Obviněný byl při této činnosti přistižen pracovníkem Archeologického ústavu Akademie věd České republiky, Praha v. v. i. (dále jen „Archeologický ústav“). Přílohou oznámení o přestupku byl dále Úřední záznam Policie ČR o ohledání místa přestupku č. j. KRPS-86999-4/PŘ-2023-011621 ze dne 2. 4. 2023 s náčrtem místa přestupku a fotodokumentací kufru automobilu a předmětů nasbíraných obviněným, Úřední záznam č. j. KRPS-86999-5/PŘ-2023-011621 ze dne 1. 4. 2023 o přijetí oznámení o podezření z přestupku a zajištění místa, Úřední záznam č. j. KRPS-86999-6/PŘ-2023-011621 ze dne 2. 4. 2023 o zajištění a podání vysvětlení obviněného v obci Buštěhrad, Úřední záznam č. j. KRPS-86999-2/PŘ-2023-011621 ze dne 2. 4. 2023 o podání vysvětlení panem M.

Z úředního záznamu Policie ČR č. j. KRPS-86999-6/PŘ-2023-011621 ze dne 2. 4. 2023 vyplynulo, že dne 1. 4. 2023 v 12:10 hodin oznámil Policii ČR pan M, že projížděl okolo místa svým vozem po přilehlé rychlostní komunikaci, když viděl na ploše po provedené skrývce zeminy připravené k záchrannému archeologickému průzkumu na pozemku parcelní č. 665/3, v katastrálním území Kněževy u Prahy, obec Kněževy, neznámého muže, který se v prostoru předmětného naleziště pohyboval s detektorem kovů, s jehož pomocí viditelně prohledával povrch pozemku a následně v místě opakovaně vykopával nějaké předměty ze země. Následně telefonicky na příslušném pracovišti Archeologického ústavu ověřil, zdali dne 1. 4. 2023 mají na místě probíhat nějaké archeologické práce, popřípadě se zde mají nacházet nějaké oprávněné osoby

a bylo mu sděleno že nikoli. Vzhledem ke své profesi je mu známo, že je tato činnost nelegální, a proto kontaktoval linku 158. Rozhodl se dále muže s detektorem sledovat a pořídit fotografickou dokumentaci toho, co na místě provádí. Když tento muž zjistil, že je panem M sledován, z místa urychleně odjel osobním automobilem Škoda Kodiaq, modré barvy, registrační značky YY, přičemž oznamovateli se dotyčného podařilo sledovat až do obce Buštěhrad, kde muž v ulici Husova své vozidlo odstavil a poté zašel do jednoho z rodinných domů, označeného č. p. YY. Zde byla osoba ztotožněna jako obviněný. Ten následně uvedl, že, procházel na předmětném pozemku odvalovou zeminu s pomocí svého detektoru, jelikož v místě probíhá stavba budoucího dálničního sjezdu, avšak skutečnost, že by se mělo jednat o archeologické naleziště, mu známa nebyla, protože místo není nijak označeno a je volně přístupné. Podle svého vyjádření si nebyl vědom toho, že používání detektoru na volné hledání čehokoliv v terénu není povoleno a že pokud by věděl, že se jedná o archeologické naleziště, do místa by nechodil, jelikož se vždy snaží vyhybat místům jako jsou okolí označených středověkých hradů, pravěkých sídlišť apod. Předmětné detektory zakoupil jako dárek pro sebe a syna k Vánocům 2022 a byl proto zvědavý, zda se mu podaří někde v terénu nelézt něco zajímavého, přičemž případný cenný nález by neměl v úmyslu si ponechat, ale odevzdal by jej některému muzeu, nebo archeologickému pracovišti. Hledání neprovádí za účelem obohacení, ale jako koníček k odreagování. Na místě obviněný předložil nálezy, které dne 1. 4. 2023 na výše popsaném pozemku učinil. Ty osobně prohlédl M a po jejich vyhodnocení je osobně označil jako bezcenné (kovové podložky, hřebíky, matice, úlomky drátů). Současně s tím obviněný dobrovolně předvedl interiér svého vozidla, ve kterém byly fotograficky zadokumentovány oba detektory, jejichž užívání před tím obviněný přiznal, stejně tak byly fotograficky zdokumentovány jeho nálezy. Pan M konstatoval podezření, že uvedeným jednáním se obviněný mohl dopustit přestupku, a to prováděním této činnosti bez příslušného povolení, v místě provádění záchranného archeologického průzkumu a na cizím pozemku bez svolení majitele. Tato činnost, je obecně na celém území zakázána příslušnými právními předpisy, konkrétně se tak mohl dopustit přestupku podle § 39 odst. 1, písm. f) zákona o státní památkové péči.

Úřední záznam Policie ČR o ohledání místa přestupku č. j. KRPS-86999-4/PŘ-2023-011621 ze dne 2. 4. 2023 místo po skrývce zeminy charakterizuje jako plochu o velikosti 200 metrů na délku a 15 metrů na šířku. U začátku výkopu stojí bagr žluté barvy. Archeologický výkop ohraničují dřevěné kůly obarvené červenou barvou, Tyto kůly jsou v každém rohu. Po levé straně skryté plochy se nachází hromada navožené půdy, která je po celé délce a odděluje skrytou plochu od pole, které se nachází pohledově na levé straně. Po 100 metrech od výše uvedené hromady se nachází vykopané díry o velikosti 50x50 cm. Takto vykopaných děr je 10 a jsou rozmístěny dalších 100 metrů směrem od nájezdu na dálnici D7.

Z výpisu z katastru nemovitostí vedeného Katastrálním úřadem pro Středočeský kraj, Katastrálním pracovištěm Praha-západ, pro katastrální území Kněževes u Prahy bylo zjištěno, že vlastníkem pozemků parc. č. 665/3 a 665/13, je Ředitelství silnic a dálnic České republiky, se sídlem Na Pankráci 546, 140 00 Praha 4 - Nusle, IČ 65993390 (dále též „vlastník pozemku“).

Vzhledem ke shora uvedenému rozhodl krajský úřad o zahájení řízení o přestupku s obviněným pro podezření ze spáchání přestupku dle § 39 odst. 2 písm. g) zákona o státní památkové péči, kterého se měl dopustit tím, že dne 1. 4. 2023 minimálně v době od 12.00 hod. do 12.10 hod. v rozporu s § 21 odst. 2 zákona o státní památkové péči prováděl průzkum detektorem kovů a aktivně ze země vyjímal kovové předměty, na ploše po skrývce zeminy, na pozemcích par. č. 665/3 a 665/13, v k. ú. Kněžves u Prahy, obec Kněžves. Předmětná parcela se nachází na území s archeologickými nálezy. Krajský úřad oznámil zahájení řízení svým přípisem č. j. 058079/2023/KUSK ze dne 28. 4. 2023, který byl obviněnému doručen do datové schránky téhož dne. Krajský úřad neshledal nezbytným v dané věci nařídit ústní jednání, ale v oznámení o zahájení řízení obviněného poučil, že má právo žádat, aby bylo ústní jednání nařízeno. Obviněný o nařízení ústního jednání nežádal.

Za účelem prověření došlého oznámení o přestupku dále krajský úřad svým přípisem č. j. 058116/2023/KUSK ze dne 28. 4. 2023 požádal Ministerstvo kultury, odbor památkové péče, o sdělení, zda obviněný není oprávněnou organizací ve smyslu § 21 odst. 2 zákona o státní památkové péči nebo zda mu obviněný ve smyslu ustanovení § 21a odst. 2 a 3 zákona o státní památkové péči jako státní příslušník jiného členského státu Evropské unie nebo jiného státu neoznámil svůj záměr provést archeologický výzkum v rámci svobody poskytování služeb a nepřiložil doklady podle zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), v platném znění. Ze sdělení Ministerstva kultury č. j. MK 31248/2023 OPP ze dne 11. 5. 2023, doručeno krajskému úřadu dne 17. 5. 2023, vyplývá, že obviněný není ve smyslu zákona o státní památkové péči oprávněn provádět archeologické výzkumy a nejedná a ani o případ osoby oprávněné provádět archeologické výzkumy, které byl uložen zákaz takové činnosti podle § 35 odst. 4 nebo § 39 odst. 4 zákona o státní památkové péči.

Dne 5. 5. 2023 krajský úřad vložil do spisu následující podklady, které si opatřil v rámci své činnosti:

Výpis z katastru nemovitostí pro pozemky par. č. 665/3 a 665/13, katastrální území Kněžves u Prahy

Nálezová zpráva, Fiedler, Zdeněk 1960: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky, Dokument C-TX-196004628. Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i. Dostupné z: <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/C-TX-196004628>;

Nálezová zpráva, Fiedler, Zdeněk 1960: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky, Dokument C-TX-196004629. Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i. Dostupné z: <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/C-TX-196004629>;

Nálezová zpráva, Fiedler, Zdeněk 1960: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky, Dokument C-TX-196004630. Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i. Dostupné z: <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/C-TX-196004630>.

Z podkladů Archeologické mapy Čech vložených do spisu vyplývá, že se jedná nepochybně o území s archeologickými nálezy ve smyslu ustanovení § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči. Jedná se o záznamy nálezů v blízkého okolí předmětného pozemku v roce 1960, kdy byly při výstavbě nové komunikace odhaleny

sídlištní objekty z mladší (kultura s vypíchanou keramikou) a pozdní doby kamenné (kultura nálevkovitých pohárů). Při výstavbě rychlostní komunikace D 7 Praha–Slaný během let 1959–1962 došlo v tomto úseku ke zjištění řady archeologických objektů především z období mladší doby kamenné (kultura s lineární keramikou), pozdní doby kamenné (kultura nálevkovitých pohárů), mladší doby bronzové (kultura knovízská), starší doby železné (800–370 před Kristem), doby stěhování národů (380/400–568 po Kristu) a doby hradištní (800–950 po Kristu). Na území obce byla potvrzena i řada dalších pozitivních archeologických nálezů učiněných v rámci záchranných průzkumů vyvolaných stavební činností, zmínit lze např. intenzivní výzkum na nedaleké parcele 392/3 již v k. ú. Kněžívka v roce 1998 (vzdálenost cca 200 metrů), záznamy o nich jsou evidovány v digitálním archivu Archeologického ústavu. Jedná se o území, které je soustavně osídleno od doby prehistorické, patří mezi dlouhodobě archeologicky sledovanou lokalitu. Podle Státního archeologického seznamu České republiky, databáze vedené Národním památkovým ústavem evidující prvky archeologického dědictví, dostupné na [IS NPÚ o archeologických datech \(npu.cz\)](https://is.npu.cz/), je katastr obce veden jako území s archeologickými nálezy prvního stupně, tj. došlo zde k prokázanému výskytu archeologických nálezů, a druhého stupně, tj. výskyt archeologických nálezů je zde pravděpodobný. Okolí rychlostní silnice D 7 je přitom právě územím v kategorii ÚAN I.

Dne 9. 5. 2023 se dostavil do kanceláře krajského úřadu obviněný, který nahlédl do spisu a seznámil s jeho obsahem.

Dne 5. 6. 2023 zaslal obviněný krajskému úřadu své vyjádření, v němž mimo jiné uvedl, že v den, kdy dorazila k němu domů Policie ČR, s ní maximálně spolupracoval, vše ukázal a poskytl i možnost nafocení. Přesně jim popsal situaci a poté, co mu pan M. poradil, že se mám přihlásit na kurz a také k nějakému muzeu, tak učinil. Dále uvedl, že když v minulosti nalezl zvláštní minci, tak její fotku ihned poslal mailem na Archeologický ústav. Celá situace ho velmi mrzí a žádá o schovávavost při řešení přestupku. Ke svému vyjádření přiložil foto vyplněného formuláře přihlášení na elektronický kurz „Portál amatérských spolupracovníků“ Archeologické mapy ČR (PAS AMCR) dostupné: <https://amcr-info.aiscr.cz/?page=pas> a dále print screen email zaslaného pracovníku Archeologického ústavu s třemi fotografiemi mince ze dne 23. 2. 2023.

Dne 19. 6. 2023 byl obviněný v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu seznámen s podklady rozhodnutí, se sdělením Ministerstva kultury č. j. MK 31248/2023 OPP ze dne 11. 5. 2023. Obviněný možnosti vyjádřit se k těmto podkladům nevyužil.

V daném případě prováděl obviněný svou činnost na okraji pole při rychlostní komunikaci D 7 v místech provedené skrývky zeminy a jejího navršení na hromadě, kde podle údajů vlastníka pozemku došlo nejpozději dne 18. 3. 2023 (údaj dostupný na [D7 MÚK Kněževy, přídatné pruhy - Mapová aplikace - ŘSD ČR \(rsd.cz\) https://www.rsd.cz/mapova-aplikace#/stavby/D7/d7-muk-knezeves-pridatne-pruhy?filters\[\]=StavbyRealizac](https://www.rsd.cz/mapova-aplikace#/stavby/D7/d7-muk-knezeves-pridatne-pruhy?filters[]=StavbyRealizac)) k zahájení výstavby rozšíření připojovacích a odbočovacích pruhů na mimoúrovňové křižovatce Kněževy, v katastrálním území Kněževy u Prahy. V tomto případě jde o území s archeologickými nálezy ve smyslu

ustanovení § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči, jak vyplívá z výše uvedených nálezových zpráv, založených ve spise a dalších údajů digitálního archivu Archeologické mapy Čech. Na místě se navíc nacházel stavební stroj, tedy skutečnost, že se jedná o staveniště, byla zřejmá.

Krajský úřad konstatuje, že obviněnému bylo umožněno uplatnit svá procesní práva v rámci vedeného řízení v plném rozsahu. V oznámení o zahájení řízení byl obviněný poučen o svých právech i o skutečnosti, že po provedeném řízení je krajský úřad oprávněn uložit v daném případě správní trest pokuty až do výše 4 000 000 Kč. Dále bylo obviněnému z přestupku umožněno v souladu s § 38 odst. 1 a § 36 odst. 1, 3 správního řádu nahlédnout do spisového materiálu ve věci, navrhopvat důkazy, činit jiné návrhy a vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí.

II. Právní posouzení skutku

Krajský úřad posoudil daný skutek následovně.

Po právní stránce jednání obviněného naplňuje znaky skutkové podstaty přestupku podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. g) zákona o státní památkové péči, tedy provádění archeologického výzkumu v rozporu s ustanovením § 21 odst. 2 zákona o státní památkové péči, přičemž současně obviněný nesplňuje ani požadavky podle § 21a odst. 2 zákona o státní památkové péči. Za provádění archeologických výzkumů v rozporu s výše citovanými ustanoveními zákona o státní památkové péči může krajský úřad uložit podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. g) zákona o státní památkové péči pokutu až do výše 4.000.000 Kč.

V dané souvislosti dále nelze pominout ustanovení Úmluvy o ochraně archeologického dědictví Evropy (revidované), publikované pod č. 99/2000 Sb. m. s. (dále jen „Úmluva“), která je v souladu s ustanovením čl. 10 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, v platném znění, součástí právního řádu České republiky na úseku ochrany archeologického dědictví a v souladu se kterou jsou příslušné správní orgány povinny dle § 2 odst. 1 správního řádu postupovat. Cílem této Úmluvy je podle jejího čl. 1 odst. 1 ochraňovat archeologické dědictví jako zdroj evropské kolektivní paměti a jako nástroj historického a vědeckého studia. Za tímto účelem se podle odstavce 2 téhož článku za součásti archeologického dědictví považují veškeré pozůstatky a objekty a jakékoli jiné stopy po lidstvu z minulých období, jejichž uchování a studium umožňuje vysledovat vývoj historie lidstva a jeho vztah k přirozenému prostředí, o nichž jsou hlavními zdroji informací vykopávky nebo objevy a další metody výzkumu lidstva a které jsou situovány na jakémkoli místě, které spadá pod jurisdikci Stran. Podle odstavce 3 téhož článku se do archeologického dědictví zahrnují stavby, konstrukce, skupiny budov, zastavěná území, movité objekty, památky dalšího druhu a také jejich související prostředí nacházející se jak na souši, tak pod vodou. Podle článku 3 odst. 1 Úmluvy se Česká republika mj. zavázala za účelem zachování archeologického dědictví uplatňovat procedury k povolování vykopávek a dalších archeologických činností a k dozoru nad nimi tak, aby se zabránilo jakýmkoli nezákonným vykopávkám nebo odstraňování součástí archeologického dědictví. Podle odst. 2 téhož článku Úmluvy se Česká republika zavázala též zajistit, aby vykopávky

a další potencionálně destruktivní techniky byly prováděny pouze kvalifikovanými, zvláště oprávněnými osobami. Z výše uvedeného je tak zřejmé, že vykopávky jako velmi specifická a současně destruktivní forma provádění archeologického výzkumu vyžadují výslovnou a pevně danou proceduru k získání oprávnění vykopávky provádět.

Z citovaných závazných právních předpisů českého právního řádu a souladně i podle závazných mezinárodních právních předpisů vyplývá, že veřejný zájem na ochraně archeologického dědictví existuje nejen na národní, ale i na mezinárodní úrovni.

Na tento závazek reagovala Česká republika tak, že dává oprávnění k prováděním archeologických výzkumů přímo na základě zákona o státní památkové péči Archeologickému ústavu, jak to vyplývá z ustanovení § 21 odst. 1 zákona o státní památkové péči. Ostatní tuzemské osoby mohou provádět archeologické výzkumy pouze na základě povolení Ministerstva kultury a následně uzavřené dohody s Akademií věd České republiky o rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů podle § 21 odst. 2 zákona o státní památkové péči – oprávněné organizace. Po vstupu České republiky do Evropské unie byl okruh oprávněných subjektů rozšířen o státní příslušníky jiného členského státu Evropské unie, kteří splňují podmínky pro výkon této činnosti podle předpisů svého domovského státu a tuto skutečnost jsou schopni doložit, jak předpokládá zejména § 21a zákona o státní památkové péči ve spojení se zákonem o uznávání odborné kvalifikace – osoba oprávněná k výzkumům. Jiné subjekty, než uvedené výše, nejsou oprávněny archeologické výzkumy provádět.

Jednou ze základních vlastností archeologického dědictví je jeho neopakovatelnost. Již jednou narušená či zničená lokalita nikdy nepřinese zprávu, která v ní byla před provedeným zásahem obsažena. Nejde totiž jenom o fyzické zničení případných movitých nebo nemovitých archeologických nálezů, ale také o zničení vazeb mezi těmito nálezy navzájem a jejich vazby k okolí včetně přesné polohy nálezu apod. Pouze takováto vazba může být vodítkem pro to, kdy, v jaké době a proč se daný nález používal, zdali nebyl následně používán k druhotnému účelu, který se lišil od původního účelu. Tedy zde je důvodem pro udělení speciálního oprávnění provádět archeologické výzkumy zejména destruktivní metodou zánik archeologické situace, kterou nelze obnovit.

Podle § 21 až § 21b zákona o státní památkové péči klade právní úprava na osoby, které provádějí archeologické výzkumy, určité formální i věcné požadavky. Důvodem pro stanovení těchto požadavků je jak vnitrostátní tak mezinárodní potřeba zajistit ochranu archeologického dědictví mimo jiné i tím, že provádění archeologických výzkumů může být svěřeno jen osobám, které mají nejen dostatečné přístrojové vybavení ale i vybavení odbornými znalostmi. Jak tuzemská tak mezinárodní úprava požaduje, aby osoba, která provádí archeologické výzkumy, byla držitelem určitého povolení. Přitom touto osobou je subjekt, který nejen provádí vlastní průzkumné práce, ale především vyhodnocuje výsledky těchto průzkumných prací z hlediska archeologického dědictví. Tedy osobou, která má být držitelem zmíněného povolení, má být osoba, která provádí průzkumné práce a následně tyto průzkumy z hlediska archeologického dědictví vyhodnocuje.

Jak vyplývá z výše uvedeného sdělení Ministerstva kultury č. j. MK 31248/2023 OPP ze dne 11. 5. 2023, obviněný není ani oprávněnou organizací ve smyslu § 21 odst. 2 zákona o státní památkové péči ani není osobou oprávněnou k výzkumům podle § 21a odst. 2 zákona o státní památkové péči. I přes tuto skutečnost prováděl prospekci dotčené lokality detektorem kovů a vyjímal ze země kovové předměty. Přitom archeologickým nálezem se ve smyslu ustanovení § 23 odst. 1 téhož zákona rozumí věc (soubor věcí), která je dokladem nebo pozůstatkem života člověka a jeho činnosti od počátku jeho vývoje do novověku a zachovala se zpravidla pod zemí.

V daném případě je třeba vyjít z následujících zjištění. Činnost obviněného spočívala v provádění nedestruktivního průzkumu za pomoci detektoru kovů.

Z hlediska teoretického přístupu je třeba archeologický výzkum popsat jako proces vedený s cílem

- identifikovat soubory movitých a nemovitých archeologických nálezů, které jsou uloženy v zemi, popřípadě v zásypech kleneb, stropů či podlah stavebních objektů,
- dokumentovat prostorové rozložení těchto movitých či nemovitých nálezů a vazby a vztahy mezi nimi,
- provést interpretaci prozkoumaného komplexu primárních hmotných a nehmotných archeologických pramenů a na základě této interpretace rekonstruovat vývoj osídlení sledovaného prostoru.

Identifikace movitých i nemovitých nálezů může být prováděna různými technikami. Podle způsobu provádění rozlišuje Úmluva archeologické výzkumy prováděné destruktivními technikami a archeologické výzkumy prováděné nedestruktivními technikami. Archeologický výzkum prováděný nedestruktivní metodou je např. archeologický výzkum prováděný leteckým snímkováním nebo pomocí geofyzikálních metod, tj. radiometrickými, magnetometrickými a podobnými metodami. Z uvedeného vyplývá, že průzkum území detektorem kovů za účelem lokalizace archeologických pozůstatků je nedestruktivní metodou výzkumu.

Dále je třeba uvést, že průzkum detektorem kovů je jedním z typických příkladů nedestruktivních archeologických výzkumů (k tomu např. viz Kuna, Martin a kolektiv: Nedestruktivní archeologie, Academia, Praha 2004, kapitola 4. geofyzikální metody, str. 117–183). Krajský úřad je toho názoru, že záměrem obviněného a tedy cílem průzkumu bylo lokalizovat archeologické nálezy, což obviněný i nepřímou potvrdil, když uvedl „že byl zvědavý, zda něco nalezne...“ a dále „případný nález by odevzdal muzeu“. Krajský úřad přitom vychází z podkladů, zejména z podání vysvětlení Policii ČR jako i ze vyjádření obviněného v řízení, kdy se k této činnosti přiznal.

Krajský úřad proto konstatuje, že v daném případě obviněný zjevně prováděl činnost, která směřovala k cílenému vyhledávání kovových movitých archeologických nálezů (identifikace kovových předmětů na území s archeologickými nálezy) a to v místě, kde se archeologické nálezy mohou vyskytovat s vysokou mírou pravděpodobnosti. Z hlediska výše uvedeného základního popisu cílů i fází archeologického výzkumu šlo

zjevně o činnost, kterou lze označit jako dílčí fázi archeologického výzkumu, tedy jako archeologický výzkum.

Na postup orgánů státní památkové péče se při projednávání přestupků vztahuje přestupkový zákon.

Přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin (§ 5 přestupkového zákona).

V posuzované věci bylo jednoznačně prokázáno, že obviněný se dopustil přestupku na úseku památkové péče. Konkrétně dne 1. 4. 2023 prováděl průzkum detektorem kovů a po identifikaci kovových předmětů tyto vyjmul ze země, a to na ploše po skrývce zeminy případně v takto skryté zemině, u sjezdu z dálnice D7 směrem na Kněžves, ve směru na Prahu, na pozemcích par. č. 665/3 a 665/13, v k. ú. Kněžves u Prahy, obec Kněžves, tj. na území s archeologickými nálezy, přičemž současně jmenovaný není oprávněnou organizací podle § 21 odst. 2 zákona o státní památkové péči, ani osobou oprávněnou k výzkumům podle ustanovení § 21a odst. 2 zákona o státní památkové péči. Vzhledem k uvedenému se nemůže jednat o případ provádění archeologického výzkumu oprávněnou osobou, které byl uložen zákaz takové činnosti podle § 35 odst. 4 nebo § 39 odst. 4 zákona o státní památkové péči. Lze uvést, že v důsledku provádění této činnosti ze strany obviněného mohlo dojít k poškození movitých archeologických nálezů a jejich autentických situací, jejich výskyt se však dle podkladů zařazených ve spise nepodařilo prokázat. Uvedené poukazuje na existenci konkrétní společenské škodlivosti jednání obviněného, čímž byl naplněn materiální znak přestupku, přičemž společenská škodlivost je tu vyšší než nepatrná. Tímto konáním se obviněný dopustil přestupku podle ustanovení § 35 odst. 2 písm. g) zákona o státní památkové péči. Přestupek kvalifikoval Krajský úřad jako čin protiprávní, neboť neshledal žádnou okolnost, která by protiprávnost vylučovala.

Obviněný tedy v dané věci postupoval v rozporu s ustanovením § 21 odst. 2 a § 21a odst. 2 zákona o státní památkové péči. Kvůli konání obviněného tak evidentně nemohl být zcela naplněn základní účel výše uvedených ustanovení, tj. zabezpečit, aby archeologický výzkum v tomto místě provedl pouze osoba k tomu oprávněná, která má k tomu potřebné odborné vzdělání, vybavení a dokáže případné archeologické nálezy a nálezové situace vědecky dokumentovat, jak bylo uvedeno výše. Je proto možné konstatovat, že obviněný uvedeným skutkem naplnilo všechny znaky skutkové podstaty podle ustanovení § 35 odst. 2 písm. g) zákona o státní památkové péči. Krajský úřad je potom povinen přestupek projednat a při naplnění materiální a formální stránky přestupku je oprávněn uložit správní trest.

Krajský úřad má za prokazané, že se obviněný dopustil přestupku z nevědomé nedbalosti (§ 15 odst. 3 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky), tj. nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl. Obviněný sice uvedl, že si je vědom existence historicky významných lokalit, ve kterých by osobně průzkum detektorem kovů neprováděl, nepodařilo se však prokázat,

že věděl, že provádět tento druh archeologického průzkumu je zákonem o státní památkové péči povolen na území s archeologickými nálezy jen k tomu oprávněné organizaci nebo oprávněné osobě a že tímto územím jsou i dotčené pozemky.

Povinnost provádět archeologický výzkum pouze se zvláštním povolením dle § 21 odst. 2 a § 21a odst. 2 zákona o státní památkové péči je stanovena zákonem o státní památkové péči a ve vztahu k této povinnosti se tak zcela uplatňuje zásada *ignorantia legis non excusat* (tj. neznalost zákona neomlouvá), neboť se předpokládá možnost každého subjektu dozvědět se o svých zákonných povinnostech ze zveřejněných právních norem (tj. z právních předpisů publikovaných ve Sbírce zákonů České republiky).

Krajský úřad se zabýval také otázkou zachování lhůt pro projednání přestupku, jak mu ukládá ustanovení § 30 písm. b) přestupkového zákona. Předmětný archeologický průzkum proběhl dne 1. 4. 2023. V daném případě byla zachována lhůta k projednání přestupku v souladu s § 31, § 32 odst. 2, 3 přestupkového zákona.

III. Uložení správního trestu

Jak bylo shora uvedeno, za výše uvedený postup obviněného v rozporu se zákonem o státní památkové péči může krajský úřad uložit podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. g) téhož zákona pokutu až do výše 4.000.000 Kč. Správní orgán prvního stupně vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné v daném případě uložit správní trest ve formě pokuty.

Při stanovení výše správního trestu přihlédl správní orgán prvního stupně v souladu s § 37 přestupkového zákona k povaze, závažnosti přestupku, k polehčujícím i přetěžujícím okolnostem a k osobním poměrům obviněného. S ohledem na tyto meze správního uvážení stanovil Krajský úřad výši pokuty.

V neprospěch obviněného jistě svědčí závažnost provinění, které spočívá v tom, že v důsledku provádění neoprávněného archeologického průzkumu došlo k ohrožení veřejného zájmu na ochraně archeologického dědictví, kdy ve smyslu Úmluvy i zákona o státní památkové péči archeologické výzkumy a další potencionálně nedestruktivní a případně také destruktivní techniky mají být prováděny pouze kvalifikovanými, zvláště oprávněnými osobami. Nebylo tak zabezpečeno, aby tuto činnost provedl Archeologický ústav, popř. jiná oprávněná organizace či osoba oprávněná k výzkumu. Ohrožena tak byla záchrana a vědecká dokumentaci případných archeologických nálezů a jejich nálezových situací. Jednalo se o lokalitu z hlediska archeologických nálezů významnou, kontinuálně osídleného nejpozději od doby kamenné v podstatě nepřetržitě, navíc s prokázanými archeologickými nálezy v nevelké vzdálenosti, řádově několik set metrů, od předmětného pozemku. V této souvislosti je však třeba také přihlédnout ke skutečnosti, že obviněný žádné hodnotné archeologické nálezy neprovedl a autentické archeologické situace nepoškodil. K naplnění skutkové podstaty přestupku dle ustanovení § 35 odst. 2 písm. g) zákona o státní památkové péči není nezbytné, aby došlo přímo k poškození právem chráněných zájmů, postačuje, aby došlo k jejich ohrožení, neboť se jedná o přestupek ohrožovací,

znakem jeho skutkové podstaty není účinek. K tomu krajský úřad dále dodává, že obviněný svoji odbornost a oprávnění provádět archeologický výzkum netvrdil ani nedoložil. V daném případě došlo k zásahu, kterým zájmy státní památkové péče byly ohroženy v menší míře. Závažnost protiprávního jednání obviněného tak správní orgán prvního stupně hodnotí celkově jako nízkou, nikoli však nepatrnou.

Krajský úřad vzal v úvahu také okolnosti, za nichž byl přestupek spáchán. V daném případě je přitěžující okolností to, že obviněný prováděl činnost na cizím pozemku, aniž by k tomu měl povolení vlastníka, navíc v místě prokazatelného staveniště, kde se nacházel minimálně jeden pracovní stroj a byla provedena základní skrývka zeminy. Pobyt na shora vymezením území není z hlediska památkové péče protiprávní, ale provádění archeologického průzkumu ano.

Naopak jako okolnosti polehčující zohlednil krajský úřad jednak skutečnost, že obviněný spolupracoval s Policií ČR i v průběhu přestupkového řízení samotného a k danému skutku se přiznal. Na místě se podrobil osobní prohlídce, i prohlídce svého vozu, přičemž se u něj nenacházeli žádné archeologické nálezy. Jako k okolnosti polehčující dále krajský úřad přihlédl ke skutečnosti, že nebyl prokázán vznik škody na archeologickém dědictví v důsledku nelegálního postupu obviněného, Polehčující okolností je dále skutečnost, že obviněný skutek spáchal z nevědomé nedbalosti a jedná se o jeho první porušení zákona o státní památkové péči.

Ve smyslu § 39 a § 40 přestupkového zákona již správnímu orgánu nejsou v posuzované věci žádné další polehčující či přitěžující okolnosti známy.

Správní orgán přihlédl při stanovení výše sankce také k osobním poměrům obviněného, kdy konstatuje, že sankce stanovená při samotné dolní hranici zákonem daného rozsahu, nedosahující ani výše 10.000,-, nemůže být pro obviněného v žádném případě likvidační. Žádné takové okolnosti ani obviněný v průběhu řízení nenamítal. Dále krajský úřad konstatuje, že mu není známo, že by obviněný byl pro tento skutek potrestán v jiném řízení.

Krajský úřad tedy při určení výše pokuty přihlédl v souladu se zákonnou dikcí (§ 37 zákona o přestupcích) k závažnosti přestupku, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán a k míře zavinění. To ovlivnilo výši sankce, která musí být taková, aby mohla splnit funkci represivní, tzn. postih za porušení povinností stanovených zákonem a funkci preventivní, která směřuje k předcházení porušování zákona, resp. k takovému chování, které je v souladu se zákonem.

S ohledem na všechno, co bylo uvedeno k jednání obviněného, pro které bylo vydáno toto rozhodnutí, správní orgán prvního stupně uznal obviněného vinným přestupkem podle ustanovení § 35 odst. 2 písm. g) zákona o státní památkové péči, jehož se dopustil skutkem popsáním ve výroku tohoto rozhodnutí. Za tento přestupek uložil obviněnému podle ustanovení § 35 písm. b) přestupkového zákona a § 39 odst. 5 písm. b) zákona o státní památkové péči pokutu ve výši 7.000 Kč.

Povinnost úhrady nákladů řízení byla obviněnému ve výroku III. stanovena z toho důvodů, neboť správní orgán prvního stupně je dle § 95 odst. 1 přestupkového zákona a § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, v platném znění, je paušální částkou nákladů řízení částka ve výši 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat podle § 81 správního řádu odvolání u Krajského úřadu Středočeského kraje, odboru kultury a památkové péče, Zborovská 11, 150 21 Praha 5, ID datové schránky keebyyf, a to do 15 dnů ode dne jeho doručení. Lhůta pro podání odvolání počíná běžet podle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu dnem následujícím po dni, kdy bylo rozhodnutí doručeno. O odvolání rozhoduje Ministerstvo kultury, odbor památkové péče. V odvolání se uvede, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá, v čem se spatřuje namítaný rozpor s právními předpisy, případně poukáže na jinou nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo.

Pokud je rozhodnutí doručováno prostřednictvím datové schránky, považuje se za doručené, jestliže se osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému rozhodnutí, nepřihlásí do datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí dodáno do datové schránky (§ 17 odst. 3 a 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů). Rozhodnutí se považuje za doručené posledním dnem výše uvedené 10 denní lhůty.

Bc. Marek Filipec
referent odboru kultury a památkové péče